

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

5 декември 2019 година *

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Регламент (ЕС) № 1215/2012 — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Член 7, точка 1, буква а) — Специална компетентност по дела, свързани с договор — Понятие „дела, свързани с договор“ — Искане за плащане на годишните вноски, дължими от адвокат на адвокатска колегия“

По дело C-421/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal de première instance de Namur (Първоинстанционен съд Намюр, Белгия) с акт от 21 юни 2018 г., постъпил в Съда на 27 юни 2018 г., в рамките на производство по дело

Ordre des avocats du barreau de Dinant

срещу

JN,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, председател на състава, R. Silva de Lapuerta (докладчик), заместник-председател на Съда, и L. Bay Larsen, съдия,

генерален адвокат: Н. Saugmandsgaard Øe,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от F. Varrone, avvocato dello Stato,
- за литовското правителство, от R. Krasuckaitė и G. Taluntytė, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от M. Heller и M. Wilderspin, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 29 юли 2019 г.,

* Език на производството: френски.

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 7, точка 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 2012 г., стр. 1).
- 2 Запитването се отправено в рамките на спор между *Ordre des avocats du barreau de Dinant* (Адвокатската колегия на Динан, Белгия) и JN във връзка с неплащането от страна на последния на дължимите на тази колегия годишни вноски.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 1, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 гласи:

„Настоящият регламент се прилага по граждански и търговски дела, независимо от естеството на съда или правораздавателния орган. Той не обхваща, по-специално, данъчни, митнически или административни дела, нито [дела за] отговорността на държавата за действия или бездействия при упражняването на държавна власт (*acta iure imperii*)“.

- 4 Член 4, параграф 1 от този регламент гласи:

„При условията на настоящия регламент, искиове срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка“.

- 5 В член 7 от същия регламент се предвижда следното:

„Срещу лице, което има местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искиове в друга държава членка:

- 1) а) по дела, свързани с договор — в съдилищата по мястото на изпълнение на въпросното задължение;

[...]“.

Белгийското право

- 6 Член 428, първа алинея от Съдебния кодекс (*Code judiciaire*) гласи:

„Право да носят званието адвокат и да упражняват адвокатска професия имат само белгийските граждани или гражданите на държава — членка на Европейския съюз, които имат квалификационна степен доктор по право или са дипломирани юристи, положили клетвата по член 429 и вписани в регистъра на адвокатска колегия или в списъка на младшите адвокати“.

7 Член 443, първа алинея от Съдебния кодекс предвижда:

„Съветът на адвокатската колегия може да задължи вписаните в регистъра на колегията адвокати, адвокатите, които упражняват професията си под професионално звание от друга държава — членка на Европейския съюз, младшите и почетните адвокати да плащат вноски в определен от него размер“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 8 JN е приет в адвокатската колегия на Динан и е вписан в регистъра на адвокатите на тази адвокатска колегия.
- 9 JN заявява, че през 90-те години се е установил във Франция, като същевременно е останал вписан в регистъра на адвокатската колегия на Динан, към която е плащал годишни вноски до 2012 г.
- 10 С писмо от 29 май 2015 г. председателят на адвокатската колегия на Динан приканва JN да плати дължимите вноски за периода 2013—2015 г., като му предлага да намали размера на тези вноски до частта от тях, съответстваща на вноските по застрахователните премии, заплащани от колегията, както и да изплати сумата разсрочено. От това писмо е видно, че вписването в регистъра на посочената колегия „предоставя предимства в областта на застраховането, които не са незначителни“, и че дължимите на колегията вноски „всъщност включват главно застрахователните премии, платени от колегията“.
- 11 Тъй като не получава отговор на посоченото писмо, нито плащане от страна на JN, адвокатската колегия на Динан му изпраща нови писма на 11 декември 2015 г. и на 21 декември 2016 г.
- 12 Тези писма остават без отговор, поради което съветът на адвокатската колегия на Динан решава да възложи на адвокат от друга колегия да събере съответните годишни вноски.
- 13 С покана за изпълнение от 23 януари 2017 г. този адвокат изисква от JN да заплати посочените вноски.
- 14 В отговор на тази покана, в писмо до адвокатската колегия на Динан JN посочва, че с оглед на затрудненото финансово положение, в което се е намира, не може да плаща повече от 100 EUR месечно, за да изплати посочените вноски.
- 15 Тъй като обаче от страна на JN не са направени плащания, на 17 май 2017 г. адвокатската колегия на Динан предявява иск срещу него пред запитващата юрисдикция — а именно Tribunal de première instance de Namur (Първоинстанционен съд Намюр, Белгия), като претендира той да бъде осъден да заплати сумата от 7277,70 EUR, ведно с лихвите, както и разноските в производството пред тази инстанция.
- 16 На 16 май 2017 г. JN изпраща писмо до председателя на адвокатската колегия на Динан, като иска, от една страна, да бъде отписан от регистъра на колегията и от друга, да му бъде дадена възможност да изплати сумата разсрочено в срок от 24 месеца.
- 17 Пред запитващата юрисдикция JN оспорва нейната компетентност на основание на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74) и на Регламент № 1215/2012.

- 18 В това отношение посочената юрисдикция изтъква, че според JN вписването в регистъра на адвокатската колегия с цел упражняването на адвокатската професия няма договорен характер, тъй като не представлява сключване на договор, при който са налице автономия на волята и свобода на договаряне, а изпълнение на административна формалност и законово задължение.
- 19 Същата юрисдикция посочва също, че според адвокатската колегия на Динан, напротив, като остава вписан в регистъра на тази колегия, JN е поел задължение към последната да плаща определените от нея годишни вноски, поради което това задължение трябва да се разглежда като договорно задължение по смисъла на член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012.
- 20 При това положение Tribunal de première instance de Namur (Първоинстанционен съд Намюр) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Попада ли предявеният от адвокатска колегия иск за осъждане на един от членовете ѝ да заплати дължимите на колегията годишни вноски в обхвата на понятието „дела, свързани с договор“ по смисъла на [член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012]?“

По преюдициалния въпрос

- 21 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че иск на адвокатска колегия за осъждането на един от нейните членове да заплати годишните вноски, които ѝ дължи и имат за предмет главно финансирането на застрахователни услуги, представлява „свързан с договор“ иск по смисъла на тази разпоредба.
- 22 В самото начало следва да се отбележи, че макар и някои спорове между органи на публичната власт и частноправни субекти да могат да бъдат обхванати от приложното поле на Регламент № 1215/2012, това не се отнася за случаите, когато действията на органа на публична власт са свързани с упражняването на публична власт (решения от 11 април 2013 г., Sapir и др., C-645/11, EU:C:2013:228, т. 33 и от 15 ноември 2018 г., Kuhn, C-308/17, EU:C:2018:911, т. 34). Всъщност проявлението на правомощия на публична власт от една от страните по спора, поради това че последната упражнява власт, простираща се отвъд правните норми, приложими към правоотношенията между частни лица, изключва такъв спор от „граждански[те] и търговски[те] дела“ по смисъла на член 1, параграф 1 от този регламент (решение от 28 февруари 2019 г., Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, т. 49).
- 23 Следователно спор относно задължението на адвокат да заплати годишните вноски, които дължи на адвокатската колегия, към която принадлежи, попада в приложното поле на посочения регламент само при условие че, като иска от този адвокат да изпълни горното задължение, посочената колегия не извършва действия, свързани съгласно приложимото национално право с упражняването на публичноправно правомощие, което запитващата юрисдикция следва да провери.
- 24 Ако това е така, следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда предвидената в член 4 от Регламент № 1215/2012 компетентност — а именно тази на съдилищата на държавата членка, на територията на която е местоживеенето на ответника — представлява общото правило. Само чрез дерогиране от това общо правило в този регламент се предвиждат правила за специална и изключителна компетентност в изчерпателно изброени случаи, в които искът срещу ответника може, или евентуално трябва, да бъде предявен пред съд на друга държава членка (решение от 8 май 2019 г., Kerr, C-25/18, EU:C:2019:376, т. 21 и цитираната съдебна практика).

- 25 Що се отнася до правилото за специална компетентност по дела, свързани с договор, предвидено в член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012, следва да се припомни също, че сключването на договор не е условие за прилагането на тази разпоредба (решение от 8 май 2019 г., Kerr, C-25/18, EU:C:2019:376, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 26 Все пак идентифицирането на определено задължение обаче е абсолютно необходимо за прилагането на посочената разпоредба, тъй като съдебната компетентност по тази разпоредба се определя в зависимост от мястото на изпълнение на задължението, до което се отнася искът. Така прилагането на това правило предполага определянето на правно задължение, което е поето доброволно от едно лице към друго и на което се основава искът на ищеца (решение от 8 май 2019 г., Kerr, C-25/18, EU:C:2019:376, т. 24 и 25 и цитираната съдебна практика).
- 27 Впрочем съгласно сведенията, дадени от запитващата юрисдикция, по силата на член 428, първа алинея от белгийския Съдебен кодекс вписването в регистъра на колегията представлява изискване, с което всяко лице, което желае да носи званието адвокат и да упражнява адвокатска професия, трябва задължително да се съобрази.
- 28 Освен това съгласно член 443, първа алинея от белгийския Съдебен кодекс съветът на адвокатската колегия може да задължи вписаните в регистъра адвокати да плащат вноски в определен от него размер, така че когато посоченият орган реши да използва това законово правомощие, плащането на посочените вноски е задължително за заинтересованите лица.
- 29 Този случай трябва да се разграничи от случая по делото, по което е постановено решение от 8 май 2019 г., Kerr (C-25/18, EU:C:2019:376), в което Съдът приема по отношение на задължение на етажните собственици към етажната собственост, свързано с плащането на годишни парични вноски в бюджета на етажната собственост за поддържане на общите части на сграда, че макар членството в етажна собственост да се изисква по закон, това не променя факта, че конкретните правила за управлението на общите части на съответната сграда в някои случаи се уреждат с договор и че членството в етажната собственост възниква чрез акт за доброволно придобиване на самостоятелен имот заедно с дял от тези общи части от етажната собственост, поради което подобно задължение трябва да се счита за правно задължение, което е поето доброволно (решение от 8 май 2019 г., Kerr, C-25/18, EU:C:2019:376, т. 27).
- 30 Несъмнено, както в посоченото дело, става ясно, че националният законодател е предоставил на орган, а именно на съвета на адвокатската колегия, правомощието да задължи членуващите в колегията лица да плащат определени вноски — в случая вписаните в регистъра на колегията адвокати, при спазване на вътрешните процедури на този орган.
- 31 От акта за преюдициално запитване обаче следва, че вписването в регистъра на адвокатската колегия представлява правно задължение, от което зависи упражняването на адвокатската професия, и че лицата, които желаят да упражняват тази професия, задължително трябва да членуват в адвокатска колегия и да спазват приетите решения от тази колегия, по-специално що се отнася до плащането на вноските.
- 32 При тези условия член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че иск на адвокатска колегия за осъждането на един от нейните членове да заплати годишните вноски, които е задължен да й плаща, по принцип не представлява „свързан с договор“ иск по смисъла на тази разпоредба.
- 33 Същевременно не може да се изключи възможността освен наложените по закон отношения дадена адвокатска колегия да установи и договорни отношения със своите членове. В този смисъл, доколкото тези вноски представляват насрещна престация за доброволно предоставени услуги, по-специално застрахователни услуги, които тази адвокатска колегия може да е договорила с трето лице, за да получи по-изгодни условия за адвокатите — членове на

посочената колегия, задължението за заплащане на посочените вноски би имало договорен характер и следователно иск, предявен с оглед изпълнение на това задължение, би бил обхванат от приложното поле на член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012. Запитващата юрисдикция трябва да провери дали това е така в спора по главното производство.

34 Предвид изложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори по следния начин:

- член 1, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че спор относно задължението на адвокат да заплати годишните вноски, които дължи на адвокатската колегия, към която принадлежи, попада в приложното поле на този регламент само при условие че, като иска от този адвокат да изпълни горното задължение, посочената колегия не извършва действия, свързани съгласно приложимото национално право с упражняването на публичноправно правомощие, което запитващата юрисдикция следва да провери,
- член 7, точка 1, буква а) от посочения регламент трябва да се тълкува в смисъл, че иск на адвокатска колегия за осъждането на един от нейните членове да заплати годишните вноски, които ѝ дължи и имат за предмет главно финансирането на услуги, например застрахователни услуги, трябва да се разглежда като „свързан с договор“ иск по смисъла на тази разпоредба, доколкото тези вноски представляват насрещна престация за услугите, предоставени от тази колегия на нейните членове, и доколкото съответният член доброволно се е съгласил с тези услуги, което запитващата юрисдикция следва да провери.

По съдебните разноски

35 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че спор относно задължението на адвокат да заплати годишните вноски, които дължи на адвокатската колегия, към която принадлежи, попада в приложното поле на този регламент само при условие че, като иска от този адвокат да изпълни горното задължение, посочената колегия не извършва действия, свързани съгласно приложимото национално право с упражняването на публичноправно правомощие, което запитващата юрисдикция следва да провери.

Член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че иск на адвокатска колегия за осъждането на един от нейните членове да заплати годишните вноски, които ѝ дължи и имат за предмет главно финансирането на услуги, например застрахователни услуги, трябва да се разглежда като „свързан с договор“ иск по смисъла на тази разпоредба, доколкото тези вноски представляват насрещна престация за услугите, предоставени от тази колегия на нейните членове, и доколкото съответният член доброволно се е съгласил с тези услуги, което запитващата юрисдикция следва да провери.

Подписи